

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/111/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119330900
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:6119330900.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Žilina, Závodská cesta 24/3911, právne zastúpeného ADVOKÁTI Müller § Dikoš, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti žalovanému KOOOPERATÍVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, so sídlom A., F. N. X/A, o zaplatenie 408 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/93/2019-80 zo dňa 10. júna 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalobca **m á** voči žalovanému **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 408 eur spoločne s úrokom z omeškania 5 % ročne z tejto sumy od 1.12.2018 do zaplatenia. Považoval za nesporné medzi stranami skutkové tvrdenie žalobcu (§ 151 ods. 1 CSP), že dňa 26.10.2018 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bola spôsobená škoda na osobnom motorovom vozidle, ktorého držiteľom bol poškodený W. A., pričom ku vzniku škody došlo prevádzkou motorového vozidla v danom čase povinne zmluvne poisteného u žalovaného. Základ uplatňovaného nároku právne kvalifikoval ako nárok vyplývajúci z práva poškodeného podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. uplatniť nárok na náhradu škody vzniknutej mu v príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla priamo proti poisťovateľovi (žalovanému). Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu mal okresný súd preukázanú Zmluvou o postúpení pohľadávky z 6.11.2018, z ktorej vyplýva odplatné (za odplatu vo výške 630 eur zodpovedajúcu faktúre za nájom vozidla) postúpenie pohľadávky poškodeného voči žalovanému vo výške 630 eur. V dotknutej zmluve o postúpení pohľadávky sa zmluvné strany dohodli, že ich vzájomné nároky (t.j. nárok poškodeného na odplatu za postúpenie pohľadávky a nárok žalobcu na úhradu nájomného za náhradné vozidlo) sa navzájom započítavajú. Okresný súd konštatoval, že predmetným spôsobom nepochybne došlo k zániku záväzku započítaním. V dôsledku dohody o započítaní vzájomných pohľadávok sa poškodený dostal do rovnakej situácie, ako keby svoj dlh zaplatil, keďže účinky započítania sú rovnaké ako v prípade plnenia.

2. V (širších) otázkach škody okresný súd uviedol, že skutočnú škodu nemožno obmedziť len na škodu spôsobenú na veciach. Skutočnou škodou je aj ujma, ktorá vznikla poškodenému tým, že bol nútený vynaložiť náklady na zaobstaranie si náhradných pôžitkov v čase, kedy nemohol dočasne poškodenú vec (t. j. počas vykonania jej opravy) v dôsledku škodovej udalosti užívať; čo je i prípad súdnej veci. Poškodený si porovnateľné náhradné vozidlo prenajal „rozumne, nemajúc povinnosť vyhľadávať najvýhodnejšiu ponuku“. Okresný súd v danej spojitosti doplnil, že poškodený sa dostal do situácie, keď bol nútený si prenajať náhradné motorové vozidlo v dôsledku poistnej udalosti zavinenej škodcom

(poistencom žalovaného), a teda tento stav nebol výsledkom jeho dobrovoľného rozhodnutia. Pokiaľ žalovaný namietal tvrdenia žalobcu, nenavrhol žiadne dôkazy na preukázanie opaku. Nepostačuje pritom iba samotné namietanie bez relevantného zdôvodnenia a preukázania.

3. V súvislosti s úrokom z omeškania okresný súd ustálil, že žalovaný šetrenie poisťnej udalosti ukončil dňa 15.11.2018 a žalobcovi oznámil listom z 20.11.2018. Žalobcovi však neboli riadne a náležite vysvetlené dôvody, pre ktoré žalovaný znížil poisťné plnenie o sumu 408 eur. V označenom oznámení sa uvádza iba zapožičanie náhradného vozidla a vo výpočte výšky plnenia len neprímerané náklady na náhradné vozidlo -408 eur; a to bez uvedenia akýchkoľvek objektívnych skutočností, z ktorých žalovaný vychádzal. Okresný súd následne uzavrel, že žalovaný si povinnosť podľa § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z. nesplnil, z ktorého titulu je v zmysle § 11 ods. 8 označeného zákona povinný zaplatiť aj úroky z omeškania. Keďže prešetrenie poisťnej udalosti žalovaný skončil dňa 15.11.2018, bol povinný do 15 dní (do 30.11.2018) poskytnúť náležité poisťné plnenie; čo však neučinil, a preto od 1.12.2018 sa dostal do omeškania.

4. O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že v spore úspešnému žalobcovi priznal nárok na ich náhradu proti žalovanému v celom rozsahu.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že žaloba bude v celom rozsahu zamietnutá. Namietal nesprávnosť, nezákonnosť a „navyše aj arbitrárnosť“ napadnutého rozhodnutia. Uvedené doplnil všeobecnými konštatovaniami (vrátane záverov najvyšších súdnych autorít) týkajúcimi sa pojmu arbitrárnosti a práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

6. Odvolateľ mal za to, že okresný súd rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie. Naďalej trval na nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v súdenom spore. Poškodenému W. A. bola spôsobená škoda prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného, v ktorej súvislosti si poškodený prenajal u žalobcu náhradné vozidlo. Po ukončení nájmu žalobca vystavil poškodenému faktúru a dňa 6.11.2018 poškodený uzatvoril so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá mu vznikla z titulu účelne vynaložených nákladov na prenájom náhradného vozidla.

7. Z uvedeného - podľa odvolateľa - vyplýva, že poškodený mal voči žalobcovi záväzok, ktorý spočíval v neuhradenej faktúre. Potom poškodený (a nie žalovaný) predstavoval subjekt, ktorý bol dlžníkom žalobcu, a teda nemohol so žalobcom platne uzatvoriť zmluvu o postúpení pohľadávky. Uzatvorením danej zmluvy nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky poškodeného na žalobcu, lebo túto pohľadávku pred cesiou poškodený žalobcovi neuhradil.

8. Odvolateľ tvrdil, že uvedeným postúpením došlo medzi poškodeným ako postupcom a žalobcom ako postupníkom k postúpeniu pohľadávky žalobcu, čo je v rozpore s § 524 Obč. zák. V zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky prejav vôle jej účastníkov najskôr smeroval k cedovaniu (neexistujúcej) pohľadávky a až následne k započítaniu údajne vzájomných pohľadávok poškodeného a žalobcu. Žalovaný zhrnul, že „ak poškodený nebol majiteľom pohľadávky voči žalobcovi pred jej postúpením, nemohol túto postúpiť na žalobcu a kauzálna žalobcovi následne nemohla vzniknúť pohľadávka voči poškodenému na zaplatenie odplaty za postúpenie, ktorú následne žalobca mienil použiť na započítanie“. Predmetné postúpenie (neexistujúcej) pohľadávky je tak pre obchádzanie zákona absolútne neplatné v zmysle § 39 Obč. zák.

9. Napokon žalovaný namietal priznanie žalobcovi úrokov z omeškania. S odkazom na závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 145/2017 z 22.11.2018 mal za to, že do omeškania sa mohol dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá mu bola uložená právoplatným rozhodnutím. Zároveň peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ dotknutého zákona, pričom účelom tejto úpravy je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom dotknutej sankcie nezostala nečinná.

10. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť, keďže protistrana neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by mohli akokoľvek spochybniť správnosť skutkových zistení a právnych záverov okresného súdu. Odvolanie je tak len prejavom nesúhlasu žalovaného s daným rozhodnutím. Žalobca zdôraznil dôsledky platnej zmluvy o postúpení pohľadávky medzi ním a poškodeným (postúpená môže byť pritom aj budúca identifikovateľná pohľadávka) a účinky započítania (ekvivalent zaplatenia). Napokon, akceptovanie predmetného postúpenia pohľadávky žalovaným je zrejmé aj z toho, že čiastočné poisťné plnenie už poukázal na účet žalobcu ako postupníka; obdobne tak oznámenie o poisťnom plnení adresoval žalobcovi.

11. Žalobca konkrétne odkazoval na viaceré rozhodnutia súdov v obdobných veciach, ktoré potvrdzovali jeho argumentáciu. Uvedené sa týkalo i nároku na príslušenstvo (úroky z omeškania) uplatňovanej pohľadávky. Zopakoval, že pokiaľ mu (žalobcovi) neboli vysvetlené dôvody, pre ktoré žalovaný znížil poistné plnenie, žalovaný si nesplnil povinnosť uloženú mu § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z.; nadväzne ho zaťažuje povinnosť zaplatiť úroky z omeškania.

12. Na predmetné vyjadrenie žalovaný/odvolateľ už nereagoval.

13. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

14. Súdne rozhodnutie nie je možné považovať za nedostatočne odôvodnené, prípadne (z daného pohľadu) až arbitrárne len preto, že dotknutá strana (v súdnej veci žalovaný) nie je spokojná so závermi vyslovenými okresným súdom. Inými slovami, právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je neoddeliteľnou súčasťou základného práva na spravodlivý súdny proces, resp. ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ale iba nespokojnosť sporovej strany s odôvodnením súdneho rozhodnutia automaticky neznamená, že ide o nedostatočné odôvodnenie, ktoré dané práva porušuje.

15. Okresný súd podrobne vymedzil dokazovaním zistené skutkové okolnosti (bližšie body 11. až 19. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a následne zrozumiteľne vysvetlil svoje právne závery, vrátane vyhodnotenia zmluvy o postúpení pohľadávok medzi poškodeným a žalobcom, ako aj započítania (najmä body 36. až 39. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Žalovaný v odvolaní fakticky ani konkrétne nenamieta súvisiace (logicky štruktúrované) úvahy okresného súdu, len zotrváva na svojej dovtedajšej argumentácii; osobitne v otázke tvrdeného nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Nadväzne je nutné uzavrieť, že odvolacia námietka nedostatočnosti odôvodnenia, či až arbitrárnosti napadnutého rozsudku neobstojí.

16. Odvolací súd/senát už rozhodoval vo viacerých obdobných veciach sporových strán (osobitne žalovaného v pozícii poisťovateľa); napr. aj rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/104/2019 zo dňa 30.5.2019. Vzhľadom na identické podstatné skutkové okolnosti niet dôvodu na zmenu (právnych) záverov vyslovených v označenom rozhodnutí. V záujme komplexnosti odôvodnenia aj bezprostredne v súdnej veci krajský súd (opakovane) uvádza zásadnú argumentáciu.

17. Žalovaný sa snaží zmluvu o postúpení pohľadávky medzi poškodeným a žalobcom z 6.11.2018 (č.l. 11 spisu) „rozfázovať“ a následne rozborom (aj to pomerne účelovým) jej takto rozčlenených častí navodiť dojem obchádzania zákona. Predmetná zmluva, čo je zrejme i z výslovných vyjadrení jej strán, však tvorí jeden celok upravujúci ich navzájom prepojené viaceré práva a povinnosti. Nepochybneou vôľou poškodeného W. A. a žalobcu bolo dotknuté vzájomné práva a povinnosti upraviť v rámci tejto jednej zmluvy, čo vôbec nie je v rozpore s tým, že bolo možné na ich usporiadanie uzavrieť viacero relatívne samostatných zmlúv.

18. Krajský súd konštatuje, že v rámci dotknutej zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky so súčasným započítaním fakturovaného nájomného za užívanie náhradného vozidla s odplatou za postúpenie pohľadávky. Len pri striktnom (až puristickom) prístupe k uplatňovaniu práva by bolo možné trvať na tom, aby poškodený uhradil žalobcovi sumu za nájom náhradného vozidla a ten mu ihneď v rámci postúpenia pohľadávky voči žalovanému tie isté peniaze (doslova tie isté bankovky a mince) vrátil. Inými slovami, poškodený by položil na stôl sumu (v danom momente) 630 eur a posunul ju k žalobcovi, ktorý by ju vzápätí posunul späť k poškodenému.

19. Krajský súd úmyselne v danej spojitosti používa mierne zveličenie, pretože popísaný (odvolateľom minimálne naznačovaný) postup v rámci kontraktačných procesov odporuje bežnej realite každodenného života, pri ktorej tak fyzické, ako aj právnické osoby takmer permanentne vstupujú do desiatok rôznych právnych vzťahov. Určite sa pritom nejedná o obchádzanie zákona, keďže právny úkon poškodeného a žalobcu nesmeroval k tomu, aby zákon dodržaný nebol. Naopak, takým počinaním by skôr bolo formálne vygenerovanie viacerých právne až perfekcionalistických zmlúv, ktoré by však nekorešpondovali s bezprostrednou realitou. Z konštatovaného je zrejme, že aktívna legitímácia žalobcu v súdnej veci bola preukázaná.

20. Nereagovanie žalovaného na konkrétne dôvody napadnutého rozsudku sa prejavuje aj vo vzťahu k otázke úrokov z omeškania. Podstatou rozhodnutia okresného súdu je konštatovanie nespĺnenia si

- v individuálnych skutkových okolnostiach súdnej veci (vyplývajúcich predovšetkým z oznámenia o poistnom plnení č.l. 15 spisu) - povinnosti žalovaným (poisťovateľom) náležite vysvetliť dôvody krátenia uplatňovaného poistného plnenia. Pokiaľ si poisťovateľ túto povinnosť podľa § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z. nespĺnil, je povinný zaplatiť úroky z omeškania (§ 11 ods. 8 označeného zákona). Predmetný skutkový záver (a ani naň nadväzujúcu právnu úvahu) odvolateľ vôbec nespochybňuje, čo v spojení s viazanosťou odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi/námietskami - logicky - musí viesť k potvrdeniu aj predmetného (čiastkového) záveru okresného súdu.

21. V spojitosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 145/2017 z 22.11.2018, na ktoré odkazoval žalovaný, je nutné pripomenúť, že i najvyšší súd smeroval k požiadavke určitej kvality/kvalifikovanosti vysvetlenia zo strany poisťovateľa, prečo poistné plnenie kráti, resp. ho vôbec neposkytne. Uvedené je zrejmé z toho, že ne/dostatočnosť vysvetlenia spájal s jeho odôvodnením nie podľa predstáv žalobcu/poškodeného; nie však s neodôvodnením nekorešpondujúcim s objektívnou realitou.

22. V jednotlivostiach súdnej veci tak bolo významným (aj) zohľadnenie konkrétneho vysvetlenia poisťovne obsiahnutého v písomnosti z 16.11.2018 adresovanej žalobcovi. Podľa daného vyjadrenia žalovaného došlo k zníženiu poistného plnenia z dôvodu: „Neprimerané náklady na náhradné vozidlo -408,00 eur“. Uvedené konštatovanie je absolútne nepreskúmateľné a nekonkrétne a v skutočnosti neobsahuje žiadne vysvetlenie dôvodov krátenia poistného plnenia; naopak, je prejavom úplnej svojvôle poisťovateľa.

23. Len na okraj a na margo formalistického prístupu prezentovaného žalovaným krajský súd dodáva, že predmetné vysvetlenie žalovaný nezaslal poškodenému (W. A.), ale žalobcovi; čiže neoznámil poškodenému v zákonom stanovenej lehote dôvody krátenia plnenia, t.j. nespĺnil povinnosť podľa § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z. Vo svojej podstate však ide o ďalší prejav „argumentačnej schizofrénie“ žalovaného, ktorý na jednej strane sa odvoláva na oznámenie zaslané ako poškodenému práve žalobcovi, ale na strane druhej tvrdí, že žalobca nie je poškodeným a teda nie je aktívne legitimovaným v súdenom spore.

24. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalovaným, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

25. Žalovaný síce odvolaním napadol rozsudok okresného súdu aj v časti o trovách konania, ale v danej spojitosti nevymedzil žiadnu konkrétnu odvolaciu námietku. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd primerane aplikoval zásadu plného úspechu v spore.

26. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Žalovaný nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto má žalobca voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%.

27. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.